

KAPTUREK (14) *sb m*

a oraz e jasne.

sg *N* kapturek (5). ◇ *G* kapturka (3). ◇ *A* kapturek (5). ◇ *L* kapturku (1).

Sł stp brak, Sł stp nazw os, Cn notuje, Linde XVI (dwa z niżej notowanych przykładów) – XVIII w. Dem. od „kaptur”; niekiedy z neutralizacją funkcji deminutywnej:

1. *Nakrycie głowy; cuculio, palliolum Mącz (12) : Więć rzepy miásto przepiorek Nárwie w wácek y wkápturek RejRozpr H2; LibMal 1544/87; Mącz 70c, 273d.*

Przen: Przymówka, przycinek, potwarz, posądzienie, zarzut (6) : bostwo pożyczane X. K. kápturek. CzechEp 348 marg.

Zwroty: »kapturek [na kogo] kłaść a. włożyć« = obwini(a)ć (1): niechay fię wftydzi: á ten kápturek/ ktory ná nas nieflufnie kładzie/ íam ráczey ná fię włoży. NiemObr 95.

»przykrawać (a. przykroić), przyrznąć kapturka« = *przygadywać; ulcus tangere Mącz [szyk zmienny] (2 : 1): Quo pacto Rhodum tetigerim in convivio, [...] Yákom onego Rodeyskiego młodzieńczyká ná bieliedzie słowy zágadł/ przikroyiłem mu kápturká/ prziciąłem mu słowy. Mącz 439c, 439c; CzechEp 11.*

Wyrażenie: »przyobleczenie w kapturek« = postawienie zarzutów (1): Lecź im ku podporze ich wzywa I.M.X.K. flów infzych/ ku ípotwarzeniu náfze^{mv}/ y ku przyobleczeniu nas w ten kápturek w ktorym I.M. íam chodzi CzechEp 348.

a. O stroju błazeńskim (1) :

Wyrażenie: »kapturek błazeński« (1): Y dał wzyć kápturek błazeńki z dzwónkami/ Ktemu cepy fkorzáne nátkáne zgrzebiámi. HistLan D4.

Szereg: »kapturek k temu cepy« (1): HistLan D4 cf Wyrażenie.

b. O stroju zakonnym; tu krzyżackim (1) : ínich to ieden ták mężny był Niemiec/ Kikierzyc Deeber z Lufácyey/ pozłóciły pás miał ná zbroi/ á wbiałym kápturku/ przebił íe przes wffy Polńkie *BielKron* 384.

2. *Część składowa uprzęży, rzemień opierający się na końskim czole (1) : Frontale quod ad frontem pertinet, Kápturek koński który kładą ná wzy y ná czoło. Mącz 137c.*

3. *Chustka na szyję (1) : Focale – Obwiaska na fziie kapturek koło fziie. Calep 425b.*

4. **[Płachta imitująca zwierzę, w której ukrywał się człowiek czatujący na ptaki: Sieiek íákim ípofobem małz doftáwác. [...] álbo chłopiętá wbrać w kápturki íáko świnié z pyfkámi/ álbo teź y zá koniem CygMyśl G2.]**

Synonimy: 2. naczelnik, nagłówek; 3. obwiązka.